

This growth is mainly due to an increase in the area of land cultivated with grain crops, as well as an increase in crop yields. There is a great demand for grain from the population, which uses it for food and feeding livestock, as well as a source material for biofuel production. This demand leads to an increase. This article examines global production and trade of grain and grain products. It is shown that global grain production has continued to increase since the beginning of the 21st century. According to the United Nations Food and Agriculture Organization (FAO) report, total grain production in 2020 is 2.76 billion tons, a record high. China, India, the U.S., Russia, and Brazil produce the most grain. However, many other countries are also major grain producers and contribute significantly to global production.

ӘОЖ 339.9.012

Білім алушы: Бердікүл И.Д., студент

А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай қ.

Ғылыми жетекші: Ахметжанова Б.К., жетекші

А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай қ.

ЖАҢҒЫРТУ ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАҒА ӨТУ МӘСЕЛЕЛЕРІ

АННОТАЦИЯ

Мақалада Ресейдің экономикасының озыңқы және алдын алушы - модернизациясының диалектикасы еуразияшылық шоғырланудың қазіргі кезеңінің өзгешелігінің контекстінде қарастырылады. Оның мәселелері, қайшылықтар, шынайы табыстар және бажшы жалғаулықтың трансформациясы болашақтары еуразияшылық экономикалық жалғаулыққа көрсетілген.

Кілттік сөздер: жаһандану, инновация, ғылыми-техникалық прогресс, ақпарат, интеграция.

Экономиканы және бүкіл қоғамдық өмірді жаңғырту, жаңа технологиялық тәртіпке көшу жаһандану жағдайында бүкіл әлемдік өркениеттің басты тарихи міндеті болып табылады. Алайда, Ресей, Беларусь және Қазақстан үшін бұл міндет Кедендік одақ елдеріндегі жаңғыртудың бастапқы шарттары Еуропалық Одақ, АҚШ, Жапония және басқа елдерге қарағанда әлдеқайда нашар болғандықтан ғана емес, ерекше өзекті болып табылады. Қытай, Ресей, Беларусь және Қазақстанды жаңғырту еуразиялық интеграцияның табыстылығының, Еуразиялық одақтың бәсекеге қабілетті геосаяси құрылымға айналуының алғышарты болып табылады.

Жаңғырту барысында бұрынғы революциялық реформалардың қателіктерін түзеп, болашақта қайталамау керек. Трансформациялардың тиімділігінің критерийі тек олардың нәтижесі – өмір сүру сапасын тұрақты жақсарту болуы мүмкін және бұған ғылыми-техникалық прогресті жеделдету арқылы қол жеткізіледі. Өкінішке орай, 1990 жылдардағы түбегейлі реформалар ғылым мен өндірістің бірқатар салаларының артта қалуына ғана емес, тіпті жойылып кетуіне әкелді. Сондықтан, шын мәнінде, Ресей мен ТМД елдерінің алдында тек модернизация емес, жаңа индустрияландыру міндеті тұр, яғни бұрыннан бар нәрсені жақсарту.

Ғылыми-техникалық прогресс ғылыми әлеуметке және оны пайдаланудың тиімділігіне, ең алдымен, жақын болашақта ұлттық экономиканы дамытудың ең өткір мәселелерін шешуге мүмкіндік беретін перспективалық салаларға, ғылыми-техникалық қызметтің бәсекеге қабілетті бағыттарына шоғырлануға байланысты. [1]

Ресей мен ТМД елдерінің экономикасында бесінші емес (ақпараттық), ескірген механикалық технологияларға негізделген үшінші және төртінші құрылымдар басым. Бұл проблемаларды ғана емес, сонымен қатар принципті жаңа перспективаларды тудырады.

Енді отын-энергетика кешенінен түсетін табыс, әлеуметтік консервативті жаңғырту саясаты және еуразиялық экономикалық интеграция негізінде ең дамыған елдер басып өткен жолды қайталамай, постиндустриалды білім экономикасына көшуге мүмкіндік туды. заманауи интеграцияланған ғылыми-білім беру кешенін қалыптастыруға, бірлескен инновациялық және инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға негізделген.

Франция мен Жапонияның тәжірибесі көрсеткендей, инновациялық дамуды мемлекет «жоғарыдан» енгізуі және бәсекелестік негізінде «төменнен» қайта шығаруы керек. Жаңа технологиялық тәртіпке көшу, бірін қуып жетуге қатысты жаңғыртудың озық түрінің басымдығын қамтамасыз ету үшін ұзақ мерзімді және арзан несиелер қажет. Олардың негізгі көзі, соңғы 20 жыл тәжірибесі көрсеткендей, шетелдік капитал бола алмайды. Ішкі капитал мемлекеттің қаржылық қолдауынсыз және салық салудың қазіргі таза фискалдық сипатымен ғылымды қажет ететін салаларды дамытуға мүдделі емес. Сондықтан, жетекші ресейлік экономистер дәлелдегендей, «Орталық банктің шетел валютасын сатып алуымен емес, экономиканың нақты секторынан ақшаға ішкі сұраныспен қамтамасыз етілген түбегейлі басқа ақша ұсынысы саясатына көшу қажет. және мемлекет, сондай-ақ дамыған елдерде және табысты дамушы елдерде жасалатындай ұлттық жинақ есебінен»

Инновациялық, постиндустриалды және ақпараттық экономикаға көшу жағдайында халықаралық экономикалық интеграцияның негізі өзгеруде. Бұл база бұдан былай дәстүрлі сыртқы сауда емес, ғылыми-өндірістік ынтымақтастық болып табылады: жоғары технологиялық өндірістің технологиялық тізбегін құруға мүмкіндік беретін жоғары технологиялық түпкі өнімді бірлесіп әзірлеу, өндіру және өткізу, әлемдік нарықта тұрақты орын алады. және орта технологиялық тауарлар мен қызметтер. Нәтижесінде экономикалық интеграцияға объективті түрде аз қызығушылық танытатын Ресей мен Қазақстанның экономикасындағы отын-энергетикалық кешеннің маңызы айтарлықтай төмендеуі керек. Өз кезегінде Кедендік одақ, Бірыңғай экономикалық кеңістік, Еуразиялық экономикалық одақ олардың қатысушыларын жаңа технологиялық тәртіпке көшуге ынталандырып, жаңғыртудың озық түрінің басымдылығын алға тартады.

Еуразиялық экономикалық интеграцияның қазіргі кезеңінің ерекшеліктері Бүгінгі таңда аймақтандыру жаһанданудың міндетті элементі екені жалпыға мәлім. Дүние жүзіндегі бірде-бір мемлекет аймақтық экономикалық одақтарға кірмей-ақ әлемдік экономикаға тікелей табысты түрде кіре алмайды. Жаһандық экономикалық дағдарыстың жаңа толқыны қарсаңында интеграцияның қажеттілігі айтарлықтай артып отыр, өйткені бүгінде әлемде бұл еларалық емес, аймақаралық бәсекелестік бірінші орынға шығады, оның субъектілері НАФТА, Еуропалық Одақ болып табылады. АСЕАН, МЕРКОСУР.

ТМД елдері де таңдау алдында тұр: не өздерінің Еуразиялық одағын құру, не Батыс Еуропамен, Қытаймен немесе Түркиямен одақ құруға ұмтылу. Бұл барлық Достастық мемлекеттеріне, соның ішінде Ресейге де қатысты. БРИКС елдері арасындағы ынтымақтастықтың барлық геосаяси маңыздылығына қарамастан, олар экономикалық одақ құра алмайды, өйткені олардың ортақ аумақтық шекаралары жоқ.

Еуразиялық интеграцияның артықшылықтары сандық факторлармен дұрыс байланысты: Бірыңғай экономикалық кеңістік шекараларының кеңеюі, қалыптасып келе жатқан Еуразиялық одақ аясындағы еңбек, өндіріс және табиғи ресурстардың ұлғаюы. Бірақ сапалық факторлардың маңыздылығы кем емес – тең дәрежеде орналасқан үш мемлекеттің шаруашылық жүргізуші субъектілері мен еңбекшілері арасындағы еркін бәсекелестік; тарихи қалыптасқан және осы уақытқа дейін шекарамен бөлінген ғылыми-өндірістік кешендерді сақтау және қалпына келтіру; өндіруші ресурстар мен олардың транзитін қамтамасыз ететін елдер арасындағы өзара іс-қимылды оңтайландыру. Кедендік одақ пен Бірыңғай экономикалық кеңістік бизнес-климатты жақсартудың, нарықты монополиясыздандырудың және мемлекеттеріміздегі сыбайлас жемқорлықты жоюдың ең маңызды факторы болып табылады.

Еуразиялық интеграция тек Кедендік одақ мемлекеттерінде ғана емес, сонымен қатар ТМД-ның басқа елдерінде де кең қоғамдық қолдауға ие. Неліктен бұл табиғи процесс АҚШ пен Батыс Еуропа мемлекет қайраткерлерінің қатты қарсылығын тудырады? Неліктен олар басқа егеменді мемлекеттердің ішкі істеріне ашық араласуға мүмкіндік береді? Өйткені, олар өз үйінде аймақтық интеграцияға белсене араласып жатыр ма? Әлбетте, Батыс мемлекеттері әлемдік нарықта бәсекеге қабілетті тағы бір күшті геосаяси ойыншының болғанын қаламайды. Мысалы, олар доллар мен еуро монополиясына қарсы тұра алатын жаңа аймақтық резервтік валютаның пайда болуынан қорқады.

Оның үстіне Еуразиялық Одақ Еуропалық Одақтан айырмашылығы қуатты табиғи ресурстық базаға ие, соның нәтижесінде дамыған елдерге тән нақты және виртуалды экономикалар арасындағы теңгерімсіздікке бейімділігі аз [2].

Еуразиялық интеграцияның сыртқы қарсыластарының дәлелдерінің бірі оның еуропалық таңдауға қарсылығы болып табылады. Оның үстіне ТМД-да бірінші болып сыртқы сауданы байыпты ырықтандыруға кіріскен Қырғызстанның, Грузияның, Молдованың тәжірибесі бір жағынан шетелдік инвестицияның үлесін (егер мүмкін болса) айтарлықтай төмендеткенін көрсетеді. тауарларды бажсыз әкелу үшін ел астанасына ешкім кіргізбейді), ал екінші жағынан, олар басқа елдермен сауданы кеңейту арқылы шығындардың орнын толтырмай, Ресей, Қазақстан, Беларусь нарықтарынан айырылды.

Батыс еуропалық нарықтық фундаментализм үлгісін соқыр көшіру де дұрыс емес. Бұл модель тудырған экономикалық дағдарысты еңсерген жоқ. Еуразиялық экономикалық идея қалыпты либералдық және қалыпты патерналистік саясатты, монетарлық, кейнсиандық, социалистік және институционалдық басқару құралдарын онтайлы біріктіретін жаңа әлеуметтік консервативті көзқараспен ерекшеленуі керек. Сонымен қатар, тұтастай алғанда Еуразия тұрғындарының өмір сүру сапасының деңгейі осындай біріктірудің өлшемі ретінде қызмет етеді.

Еуразиялық экономикалық одақ институттарын: Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңесті, Еуразиялық Парламентті және Сотты қалыптастыру кезінде еуразиялық ерекшелікті де ескеру қажет. Кеден одағы мен Бірыңғай экономикалық кеңістіктің парламенттік органының болмауы қазірдің өзінде БЭК аясындағы келісімдерді жүзеге асыруға және олармен ұлттық заңнаманы үйлестіруге кері әсерін тигізуде.

Көрсетілген проблемаларды шешуге «үштік» пен ЕурАзЭҚ-тың қалыптасып келе жатқан Еуразиялық экономикалық одағының қызмет аясын делимитациялау ықпал етеді, ол соңғы ұйымды әлеуметтік-гуманитарлық, шекаралық және жалпы экономикалық мәселелерді шешуге бағыттайды. бес мемлекет. Әрине, мұның барлығы 2015 жылға қарай Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа қол қойылғаннан кейін автоматты түрде шешілетін өсу проблемалары.

Кедендік одақ аясында ішкі шекаралардағы кедендік, көліктік (автомобильдік) және басқа да бақылау нысандарының жойылғаны маңызды. Сонымен қатар, үш елдің кеден қызметтері арасында шетелдік жүктерді кедендік ресімдеу мүмкіндігі үшін бәсекелестік туындады, бұл Беларусь, Қазақстан және Ресейде кедендік рәсімдерді айтарлықтай жеңілдетіп, жеделдетті. Соның нәтижесінде олардың сыртқы саудасы өзара сауданың қарқынынан асып түсетін табысты дамып келеді [3].

Мемлекеттердің ғылыми-техникалық, экономикалық және саяси дамуының біркелкі еместігін адамзат тарихы растады. Ал еуразиялық экономикалық интеграция оған қатысушылардың экономикалық өсуіне ықпал етіп қана қоймайды, сонымен қатар біздің батыстық әріптестеріміздегі дағдарысты жұмсарты алады. Сондықтан жаһандық, тіпті одан да көп – жалпы еуропалық мүддеде – жаңа технологиялық тәртіпке негізделген аймақтық мемлекетаралық бірлестік ретінде Еуразиялық экономикалық одақтың қалыптасуы мен дамуына ықпал етуі.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Хасбулатов, Р. И. Международные экономические отношения в 3 ч. Часть 3: учебник для вузов / Р. И. Хасбулатов. – 3-е изд., перераб. и доп. – Москва : Издательство Юрайт, 2021. – 362 с.
2. Дерен, В. И. Мировая экономика и международные экономические отношения: учебник и практикум для вузов / В. И. Дерен. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва: Издательство Юрайт, 2021. – 588 с.
3. Миронова В.Н., Орлова Н.Л., Сидоренко Т.В. Мировая экономика и международные экономические отношения. Практикум. — М.: Инфра-М, Вузовский учебник. 2016. 136 с.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматривается диалектика опережающей и догоняющей модернизации экономики России в контексте особенностей современного этапа евразийской интеграции. Показаны ее проблемы, противоречия, реальные достижения и перспективы трансформации Таможенного союза в Евразийский экономический союз.

RESUME

The article examines the dialectic of advanced and catch-up modernization of the Russian economy in the context of the present stage of Eurasian integration. Showing its problems, contradictions, real achievements and prospects of transformation of the Customs Union of the Eurasian Economic Union.

ӨОЖ 331 132

Білім алушы: Баймаганбетова А. К., магистрант
Тұран-Астана университеті

ОҚУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСТАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУДА АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯНЫ ПАЙДАЛАНУДЫҢ МАҢЫЗЫ

АННОТАЦИЯ

Мақалада білім саласында ақпараттық технологияны пайдаланудың маңызы және пайдасы туралы айтылады. Сонымен қатар оқушылардың өзіндік жұмыстарын ұйымдастыруда соңғы жылдары кең қолданылатын ақпараттық технология бағдарламаларының тиімділігі сөз болады.

Түйін сөздер: білім, ақпарат, технология, ұйымдастыру, өзіндік жұмыс.

XXI ғасыр – ақпарат пен технологияның дамыған дәуірі екені ешкімге жасырын емес. Кешегі күні өз заманында білімнің шырақшысы атанған ұстаз Ы.Алтынсарин «Айшылық алыс жерлерден, жылдам хабар алғызды» деп келешектің келбетін сезгендей. Расымен де бұл уақыт ақпараттық үрдістің сәт сайын дамып отырған заманы. Тек адамзат баласы сол үрдіске ілесе, үлгеріп отыруы қажет. Әсіресе, жас ұрпақ үшін жаңа технологияны игеру маңызды. Себебі әлемнің оза шапқан елдерінен қалыспай елімізді жан-жақты дамуына ат салысатын кемел болашақ солардың қолында.

А.Д.Урсул ақпараттық үрдіске тұтастай жүйелі жалпы анықтама берген: «Ақпараттандыру қоғам мен бүкіл адамзат өмірінің ізгілікті ойлаушылығын өзгертеді. Жаңа ақпараттық технологияның мақсаты ақпараттық қарым-қатынас орнату және ақпараттық құрал арқылы дамудың жоғары деңгейіне көтеру». [1]

Кез келген қоғамның дамуы ақпаратты керек етеді. Ақпараттық –коммуникативтік технологияны игеру қазіргі заманда әрбір жеке тұлға үшін қажетті шартқа айналды.